

Igazságügyi Szolgálatok Jogakadémiája

A szomszédos országok fizetésképtelenségi környezete

Az osztrák fizetésképtelenségi eljárás

Dr.Vecsey Márk

2020.11.20. 10:00-11:30

1

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

- Előadó és ügyvédi társulásának bemutatkozása
- Az előadás céljai
  - Kívánságok és elvárások
  - Az osztrák fizetésképtelenségi jog bemutatása (áttekintés)
  - Gyakorlati szemle
  - Interaktív eszmecsere
- Előadás tartalma: 2 x 45 perc

WIEN | BUDAPEST

2

2

ÁTTEKINTÉS

- Statisztikai adatok
- (Jog-)források és irodalom
- Az osztrák fizetésképtelenségi hirdetmény bemutatása
- Bevezetés az osztrák fizetésképtelenségi jogba
- A fizetésképtelenségi biztos
- szerkezetátalakítási (=restrukturálási) eljárás, csődeljárás, felszámolási eljárás
- A fizetésképtelen cég vagyonának felosztása
- Szerződések megtámadása
- Az ügyvezetők kárfelelőssége
- Magánszemélyek fizetésképtelensége

WIEN | BUDAPEST

3

3

STATISZTIKAI ADATOK

Fizetéseképtelenségi eljárások 2019-ben

Felszámolási eljárás fajtája	Megnyitott eljárások száma	Változás 2018-hoz képest
Felszámolási eljárás	2.747	+1,9 %
Csődeljárás az adós önrendelkezésével	30	-38,8 %
Csődeljárás önrendelkezés nélkül	356	-3,0 %
Fedezet hiányában elutasított eljárás	2.102	-0,4 %
„Magáncsőd”	10.810	-4,7 %
Eljárások összesen	16.045	-3,1 %

(Forrás: Creditreform)

4

FORRÁSOK (VÁLOGATÁS)

- *Insolvenzordnung* (Fizetéseképtelenség rendjéről szóló törvény, Szövetségi Közlöny I | 14/1997; „IO“) <https://www.ris.bka.gvat/GeltendeFassung.wxe/Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001736>
- Csády-Nagy/Vecsey, A fizetéseképtelenségi jog Ausztriában, in: Bodzási Balázs (szerk.), *Gazdasági jogi tanulmánykötet (2020)* http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/5870/1/BCE_Gazdasagjog_tanulmanykoter_v2.pdf
- *Ediktsdatei* (Fizetéseképtelenségi hirdetmény) <https://edikte.justiz.gv.at/edikte/edikthome.nsf>

5

JUSTIZ rechner		Ediktdateien
Insolvenzordn.	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Konkordaten und Aufgebote Konkordaten und Aufgebote, Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Verkauf und Berechtigungen in Insolvenzverfahren	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Kraftvollwirkungen Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Gemeinschaftliche Vermögensgegenstände	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Sanktionsverfahren (Bewilligungen des Todes) Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Legatverfahren	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Edikte im Verwaltungsverfahren Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Edikte über die Vermögens- und Erbschaftsgegenstände	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Edikte über die Vermögens- und Erbschaftsgegenstände Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Bevollmächtigte	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Bevollmächtigte gem. § 4 HinkaufG Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Gemeinschaftliche Zwangsverwaltungen	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Patentanwälte gem. § 13 UNG Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Fremdwilige Vollstreckungen	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Ediktverordnungen an juristische Personen Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Edikte und Verfügungen in Streitverfahren	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Ediktverordnungen der Firmenbankgerichte Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Bekanntmachungen der Staatsgerichte	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Bekanntmachungen der Firmenbankgerichte Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Streitverfahren	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Edikte der Grundbuchgerichte Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Zustellungsverordnungen im Streitverfahren	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Erkenntnisurteile des Kantonsgerichts Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...
Erkenntnisurteile des Kantonsgerichts	Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...	Kantonsurteile des Kantonsgerichts Ediktdatei, Suche, Filter, Erweitern, Suche nach...

6

(zum Sucherebnis)		(zum L&B...)
HG Wien (007), Aktenzeichen 2B S 102/18f		
Konkursverfahren		
Dokument gemischt am 16. August 2018		
Formbuchnummer	FN 267073a	
Schlichter	IO 13 Finance Service GmbH Wallgasse 11 1060 Wien FN 267073a	
Masseverwalter	Dr. Thomas ENGELHART Rechtsanwalt Essigsäure 4 1030 Wien Tel: 712 33 30, Fax: 712 33 30 30 E-Mail: sanct@engelhart.at	
Eröffnung	Beginn der Wählperiode der Eröffnung: 11.06.2018 Anmeldungsfrist: 15.09.2018	
Eigenverwaltung	Keine Eigenverwaltung des Schuldners. Text: "Ausländische Gläubiger werden aufgefordert, ihre Forderungen hinsichtlich dieser Fikt anzumelden. Aussonderungsbefugnisse und Absonderungsbefugnisse an einer Forderung auf Entschädigung aus einem Arbeitsverhältnis oder auf sonstige wiederkehrende Leistungen mit Exekutionsbefugnisse werden separat für Absonderung oder Absonderungsbefugnisse innerhalb einer Frist geltend zu machen. Gläubiger, die ihre Forderungen nach der Anmeldefrist anmelden, müssen zusätzlich EUR 50,- hier zahlen (es sei denn, eine frühere Anmeldung war dem betreffenden Gläubiger nicht möglich). Sie können höhere eigene Forderungen nicht beschreiben und können mit ihren Forderungen bei früheren Verfahren unberücksichtigt (Bekanntmachung § 74 Abs 2 Z 10 VO). Zu neuen Gläubigeranmeldungen haben Gläubiger, wenn sie ihre Forderung noch nicht angemeldet haben, Belege für die Glaubhaftmachung ihrer Forderungen mitzubringen (§ 74 Abs 2 Z 10 VO)." Text: "Das Insolvenzverfahren ist mit Beginn des Tages, der auf den Tag der Bekanntmachung in der Insolvenztabelle (www.edkts.justiz.gv.at) folgt, wirksam eröffnet." Text: "Ausländische Gläubiger, die keine Antragsbeilege in Island haben, werden aufgefordert, gleichzeitig mit ihrer Forderungsanmeldung oder spätestens 14 Tage danach einen Übersetzer des amtsprachlichen Schriftstücks einer Zustellbescheinigung zu machen. Die diesem Auftrag nicht folgebefolgenden, zu wählenden, wählenden Gläubiger durch bekanntzugeben sind. Das Schriftstück gilt 14 Tage nach Aufgabe zur Fikt als zugestellt." Text: "Rechtsmittelbelehrung: Eröffnungsbeschluss EukVO Gegen den Eröffnungsbeschluss können die Parteien an das Oberlandesgericht Wien erheben. Lassen sie dies beim Handelsgericht Wien anbringen. Die Fikt zur Einbringung des Revisionsbelegs beträgt 14 Tage. Die Fikt beginnt am Tag auf die öffentliche Bekanntmachung folgenden Tag zu laufen, unabhängig davon ob und wann die individuelle Zustellung des Beschlusses erfolgt." Tageszeitung Datum: 02.10.2018 um 10:50 Uhr DR Z, 5088, 16 Stück	

7

BEVEZETÉS

- Fizetési képtelenségi eljárás: gyűjtőfogalom
  - Csődeljárás (adó s önrendelkezésével vagy anélkül)
  - Felszámolási eljárás
  - Átmenet a kettő között
- Fizetési képtelenségi eljárás egységes tényállásai
  - Túladósodás („Überschuldung“)
  - Fizetési képtelenség („Zahlungsunfähigkeit“)
- Kitérés: fizetési képtelenség előtti restrukturálási kötelezettség

8

FIZETÉSKÉPTELENSÉGI BIZTOS

- Mint csődbiztos vagy felszámolóbiztos
- Feladatköre: IO 81. §.: eljárás lebonyolítása (a bíróság szerveivel együtt): Vagyon és gazdasági helyzet felmérése, cégvezetés vizsgálata, fizetési képtelenség okának felderítése
- Személye: feddhetetlen, megbízható jogi vagy természetes személy
→ rendszerint az eljáró bíró szabad belátása szerint kijelölt ügyvédi iroda
- Bérézés tekintetében: alábbér esetenként 3.000 EUR + százalékos jövedelem nyolc bérezési kulcs alapján, eljárás fajtájától függően

9

URG – CÉGEK RESTRUKTURÁLÁSRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY

- Törvényhozó megalkotta a tőkeegyesítő vállalkozások restrukturálásáról szóló törvényt („Unternehmensreorganisationsgesetz“ = „URG“)
- Fizetőképesség ellenére felmerülő átszervezési szükséglet, amennyiben a saját tőke aránya < 8% és a fiktív adósságtörlesztési futamidő/ időszak > 15 év
- A restrukturálási eljárás bürokratikus (restrukturálási felügyelő, restrukturálási terv) és kockázatos (szerződő felekkel szembeni indiszkrécio veszélye)
- Az URG megszegése az ügyvezető felróhatóságon alapuló felelősséget *alapozhatja meg* (nehezen áttekinthető feltételek)
- Az URG nem működik, mivel az eljárás költséges és bürokratikus, mert (hitelt érdemlően?) megcáfolják a restrukturálási szükségletet vagy nem URG szerinti restrukturálási intézkedésekkel élnek (vö. a túladósodási okokkal)

WIEN | BUDAPEST

10

10

TÚLADÓSODÁS (10 67. §)

- Feltételei:
  - negatív törzstőke (passzívák > aktívák) és
  - negatív fennmaradási előrejelzés
- A túladósodás tényállása nem releváns az egyéni vállalkozók, az osztrák Kkt.-k (OG), valamint a „normális” osztrák Bt.-k (KG; ≠ „GmbH & Co KG“) számára
- A gyakorlatban az adós hibás / rossz ICS-je (belső ellenőrzési rendszere) vagy a valóság tagadása miatt a túladósodás tényállása ugyan ritkán akadályozza meg a a felszámolást, azonban gyakran megalapozza az ügyvezető kárfelelősségét („*wrongful trading*” – IO 69. §. - vö. Csódtv. 33/A. §)

WIEN | BUDAPEST

11

11

FIZETÉSKÉPTELENSÉG (10 66. §)

- Feltételei:
  - Az adós nem teljesíti a fizetéseket, illetve likvid pénzügyi eszközök hiányában erre képtelen, hogy ésszerű határidőn belül és méltányos gazdasági gazdálkodással rendezze esedékes tartozásait
  - Nem csupán ideiglenes pénzforgalmi probléma
  - → Ennek tudomásszerzéstől / felismerhetőségtől (vitás!) számított 60 napon belüli a legfőbb szerv köteles felszámolási eljárást indítványozni
→ másként ügyvezető felel a mulasztásból eredő kárért („*wrongful trading*” – IO 69. §. - vö. Csódtv. 33/A. §)
- Fizetéseképtelenség fennállása esetén *de facto* kizárt az érintett cég szanalása (pl. csődeljárás keretében)

WIEN | BUDAPEST

12

12

CSÓDELJÁRÁS, CSÓDEGYEZSÉG

- Csődeljárás (IO 140. §)
  - Az adós önrendelkezésével, vagy anélkül
  - Önrendelkezés jog feltétele többek között, hogy az adós a hitelezőinek egy legalább egy 30 %-os kielégítési kvóta kifizetését ajánl fel
- Csődeljárás csődegyezséggel megszűnik vagy mint felszámolási eljárás folytatandó
- Csődegyezés akkor kérelmezhető, ha a vagyonekülönítésre, valamint a külön kielégítésre jogosult hitelezők jogai nem sérülnek, valamint ha a privilegizált hitelezők követelése teljes mértékben kifizetésre kerülnek
- A követelések legalább 20 %-a 2 éven belül teljesítendő

WIEN | BUDAPEST

13

13

ELJÁRÁS MEGNYITÁSA

- Törvényi tényállás elemei: Legalább egy lejárt és el nem évült követelés az adóssal szemben, az adós túladósodása vagy fizetéseképtelensége, valamint elegendő fedezet az eljárás megindításához (4.000 EUR)
- Fedezet
  - Meglétét a bíróság vizsgálja hivatalból
  - Szubsidiáriusan az adós jogi képviselője vagy többségi részesedéssel rendelkező tagja 4.000 EUR-ig kötelezhető a fedezet kifizetésére
- Fedezet hiánya esetén – ez főleg a tőkeegyesítő társaságokat érinti - nincs rendezett fizetéseképtelenségi eljárás, az eljárás megnyitása iránti kérelem visszautasításra kerül
  - Visszautasító határozatot bármelyik hitelező megfellebbezheti
  - Jogerős visszautasító határozat esetén a cég megszüntetésének ténye bejegyzésre kerül a cégnyilvántartásba, végrehajtások még indíthatók
  - Külön cégeljárás alapján bíróság törli az adóst a cégnyilvántartásból

WIEN | BUDAPEST

14

14

A FIZETÉSEKÉPTELLEN CÉG VAGYONÁNAK FELOSZTÁSA

- Elkésett követelésbejelentés nem jelent jogvesztést
- Nincsenek (már) csődosztályok, de vannak privilegizált követelések:
  - Vagyonkülönítési jog (IO 44. §)
  - Külön kielégítési jog biztosítékokkal kapcsolatosan (IO 48. §)
  - Fizetéseképtelenségi eljárással kapcsolatos privilegizált követelések, (IO 29-30. §§)
    - Fizetéseképtelenségi biztos követelése
    - Egyéb eljárási költségek
    - Munkavállalók bérkövetelése
    - Minden további követelés (Bérgarancia Alap), adók, járulékok
  - Ezeket követően kerül a többi követelés kielégítésre

WIEN | BUDAPEST

15

15

„EKEG” ÉS A SZERZŐDÉS MEGTÁMADÁSA

- A hitelezői osztályok eltörlése következtében a törvényhozó megalkotta az **EKEG**-et
- **Tényállás:** „kvalifikált”/ „szindikált” társasági tag (GmbH, AG, GmbH & Co KG) a vállalata számára a válságban (vö. URG-kritériumok, túladósodás, fizetéseképtelenség) hitelt nyújt vagy biztosítékot a társaságától elfogad
- **Nem minősül ilyenfajta hitelnek**, ha pénzkölcsön lejárta < 60 nap, áruhitel lejárta < 6 hónap, korábbi hitel meghosszabbítása vagy tárgyak átengedése használatra, „szánálási privilégium”
- **Következmények:** hiteltörlesztési zárlat, hitelező visszafizetési kötelezettsége, felszámolási eljárásban követelés minősítése alárendelt követelésként, biztosítékok semmissége
- **Fedezetelvonás:** A **hitelező általi szerződés-megtámadás**, azaz a szerződés az „AnfO” és a IO 27. §. (vö. Csódtv. 40. §) szerinti relatív hatálytalansága

WIEN | BUDAPEST

16

16

ÜGYVEZETŐK (ÉS TAGOK) KÁRFELELŐSSÉGE

- **Ügyvezető (és tag)** köteles, cége érdekeit szem előtt tartani, különösen a tőkeegyesítő társaságok esetén. Konkrétan ld. **GmbHG 36. §. (2) bek. és AktG 83. §.:**
  - Köteles szükség szerint rendkívüli taggyűlést/közgyűlést összehívni, különösen
    - ha >50 % törzs-/alaptőke elvész; vagy
    - URG mutatókat elérik (csak GmbH = oKft. esetén)
    - Fizetéseképtelenségi eljárás megindítását kezdeményezni
- **Wrongful trading felelősség** (IO 69. §), de „**árnyékvezetők**” nélkül
- **Általános társasági és polgári jogon alapuló kárfelelősség**
- Különös kárfelelősség lejárt adótartozásokért (BAO 9. §) és tb-járadékokért (ASVG 67. § (10) bek.)
- Kitérő: **büntetőjog** → StGB (= oBtk.) 156. kk. §§ szerinti csődbűncselekmények

WIEN | BUDAPEST

17

17

MAGÁNSZEMÉLYEK FIZETÉSKÉPTELENSÉGE

- Rendszerint a kerületi bíróságok illetékességébe tartozik
- **Különbségek:**
  - Elfogadható fizetési egyezség, valamint vagyonynyilatkozat beadása esetén nem szükséges a fedezet megléte
  - Fő funkció az adósságmentesítés, másként nincs „rendezett” adósságrendezési eljárás és nincs adósságmentesítés
    - Különösen kirívó esetekben visszavonható
  - Három eljárási aleset:
    - csődegyezség („Sanierungsplan”), 2 év, legalább 20 %-os kvóta
    - fizetési egyezség („Zahlungsplan”), 5 év, minimális kvóta nélkül
    - 7 éves jövedelem-„lefölözés” („Abschöpfungsverfahren”)

WIEN | BUDAPEST

18

18

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

Elérhetőségeink:

Dr. Vecsey Marc
m.vecsey@ga-ve.com

A-1030 Wien (Bécs), Invalidenstraße 5
T +43 (1) 505 64 00

H-1111 Budapest, Bartók Béla út 54.
T +36 (1) 799 84 40
